

af för dylik egendoms försäljning uppburet arfvode; eller i skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, om och i hvad mån ersättning till nyssnämnda embetsmän bör fortfarande utgå för omförmälde åligganden, samt, i händelse sådan ersättning finnes böra fortfarande utgå, hos Riksdagen framställa de förslag, som för vinnande af nedsättning i berörda arfvode påkallas.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 14 maj 1887.

M. Dahn.

N:o 125.

Af herr M. Dahn m. fl., om ändring i gällande bestämmelser rörande inteckningsförnyelse.

För att bereda konkurrens med utländska kapital och derigenom bringa ned räntefoten inom landet väcktes vid sistlidne riksdag tvenne motioner angående upphäfvande af inteckningsförnyelse i fastighet (n:o 1 i Första Kammaren och n:o 24 i Andra) och lagutskottet, till hvilket motionerna remitterades, har som kardinalskäl för afslag å desamma framhållit svårigheten att åstadkomma ett tillfredsställande mortifikationsförfarande. Men om inteckningen ställes på *bestämd person*, skulle väl hos oss lika litet som t. ex. i Danmark något bedrägeri af den art, som utskottet påpekar, *nemligen »att en inteckning, utan innehafvarens vetskap, skulle kunna dödas, ehuru den fordran, hvarför den meddelats, ännu var ogulden»*, kunna ifrågakomma, alldenstund vederbörlig dom-

stol, i fall då in-teckning begärdes att blifva dödad utan att original-handlingen uppvisades, skulle vara skyldig att underrätta in-tecknings-innehafvaren om saken. Framginge af hans af embetsmyndighet be-styrkta svar, att in-teckningen blifvit *från honom inlöst*, måtte den kunna dödas. Underlåte den förmente in-teckningsinnehafvaren att, efter för-nyad uppmaning, afgifva svar, skulle det mortifikationsförfarande, som föreslagits i det år 1867 af utsedda komiterade afgifna betänkande an-gående förändrade stadganden för betryggande af egande-, pant- och nyttjanderätt till fastighet, i så måtto tillämpas, att kungörelse om an-sökningen att få in-teckning dödad infördes i Kongl. Maj:ts befallnings-hafvandes i länet allmänna kungörelser, så ock i allmänna tidningarne och i tidning inom orten, der så ske kan, *äfvensom, i fall in-teckningsinne-hafvaren vore utländing, i hans lands officiella tidning*, tre gånger, minst tre månader mellan hvarje gång. Gjordes ej inom natt och år från sista kungörelsedagen anmärkning mot ansökningen, och hade ej heller inom sagde tid in-teckningen blifvit uppvisad inför rätta; varde den dödad.

Danska lagen innehåller äfven, att in-teckningar, ställda till obe-stämmd person, skola förnyas hvar tjugonde år. Vill man hos oss bi-behålla äfven den formen för in-teckning, synes skäl vara att utsträcka förnyelsen till det tjugonde året, då dymedelst förnyelsekostnaden skulle komma att minska till hälften. Och denna kostnad är sannerligen ej så obetydlig, som lagutskottet söker reducera den till. År 1885 ut-gjorde (enligt statistiken) de förnyade in-teckningarne inemot 20 tusen. Med en afgift af 4 kronor och 50 öre för hvarje in-teckning förutom två tingsresor, förslagsvis upptagna till 5 kronor (in-teckningsinnehafvaren lär näppeligen sända hvem som helst i dylikt ärende och gäldenären får nog betala) utgör kostnaden för nämnda år den vackra summan af bortåt 200,000 kronor, eller på tio år omkring två millioner, d. v. s. inom sistnämnda tid en *tilläggsbevillning* vida känbarare än *den* man i början af 1880-talet så mycket beskärnade sig öfver. *Den* bars af lan-dets alla skatteobjekt, under det in-teckningsonera drabba endast de gäldbundna och ibland dem (då förnyelsekostnaden är lika stor för in-teckningar på små som stora belopp) företrädesvis de mindre fastig-hetsegarne, såsom utställare af små in-teckningsvalörer, och utgör så-ledes en progressiv beskattning nedåt. Emellertid synes det oss nöd-vändigt, att jordvärdets fall åtminstone i någon mån följes af ett fall på penningvärdet, såvida ej den nuvarande jordbruksklassen skall gå under, och Sveriges allmoge, i likhet med den irländska, nedsjunka till förpaktare af deras fäders jord. *En utländing* med 1½ à 2 procent

billigare ränta på sitt förlagskapital måste naturligtvis alltid vid köp och arrenden här i landet öfverflygla *den infödde*. Nog är det väl äfven både oegentligt och orätt att in-teckningslån, fastlästa på fyr-tio år och ännu längre tid (t. ex. i hypoteksföreningarne), skola till den skuldsattes ytterligare betungande under amorterings-tiden onödigtvis belastas med ett mångtal in-teckningsförnyelseafgifter.

Beträffande den omständigheten, »att fastighetsboken ej eger ovilkorligt vitsord vid utfärdande af gravationsbevis, utan domaren eller rätten är skyldig att grunda sådant bevis på in-teckningsprotokollen», så afhjelpes ju den saken genom att gifva åt fastighetsboken vitsord, i synnerhet nu, då fastighetsbok (efter hvad det försports) sedan sistlidne riksdag upplagts eller är färdig att uppläggas på ställen, der så-dan förut ej funnits, hvarigenom ju äfven förfaller det lagutskottets afslagsmotiv, som skulle ligga i domarens besvär och ökade göromål. Vi våga derföre föreslå, att Riksdagen för sin del beslutar:

dels att in-teckningar i fastighet, ställda till be-stämmd person, hädanefters ej behöfva förnyas;
dels att fastighetsin-teckningar, ställda till obestämmd person, skola förnyas inom tjugu års utgång.

Om remiss till lagutskottet anhålles, hvilket behagade föreslå de lagförändringar, som härutinnan kunna blifva erforderliga.

Stockholm den 15 maj 1887.

M. Dahm.

Nils Persson.

Lasse Jönsson.